

ת"פ 52548/07/15 - מדינת ישראל נגד ל.מ. שירותי כח אדם (צפון) בע"מ, משה פישר

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ת"פ 52548-07-15 מדינת ישראל נ' ל.מ. שירותי כח אדם (צפון) בע"מ ואח'
בפני כבוד השופט בכיר יצחק לובוצקי

בעניין: מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד תומר אסף

המאשימה

נגד

1.ל.מ. שירותי כח אדם (צפון) בע"מ
2.משה פישר
ע"י ב"כ עו"ד אפרת דויטש

הנאשמים

הכרעת דין

הנאשמת מס' 1 הינה חברת כוח אדם, המספקת שירותי כוח אדם לאתרים שונים (להלן: "הנאשמת" או "החברה").
הנאשם מס' 2 שימש בזמנים הרלוונטיים כמנכ"ל החברה (להלן: "הנאשם" או "המנכל").

בכתב אישום נטען, כי במועדים הרלוונטיים לכתב האישום העסיקה הנאשמת ארבעה (4) נערים:

1. נתנאל פקאדו, ת.ז. .. יליד 1996.
2. אלעד איאסו, ת.ז. .. יליד 1996.
3. יוסף וונדם, ת.ז. .. יליד 1996.
4. י ל ת.ז. .. יליד 1997.

(להלן: "העובדים" או "הנערים").

המאשימה מייחסת לנאשמת העסקתם של העובדים, בהיותם נערים, בשעות לילה במועדים שונים, במהלך החודשים יולי 2013 עד פברואר 2014 (40 יחידות עבירה), עבירה לפי סעיפים 24 ו-33א(2) לחוק עבודת הנוער, תשי"ג-1953

(להלן: "חוק עבודת הנוער").

עוד מיוחס לנאשמת העסקתו של הנער נתנאל פקאדו, בהיותו נער יהודי, בשבת (27-28 לחודש דצמבר 2013), בניגוד לסעיף 21 לחוק עבודת הנוער (2 יחידות עבירה).

כמו כן נטען כי הנאשמת העסיקה את הנער אלעד איאסו, יותר מ-8 שעות עבודה ליום וארבעים שעות עבודה לשבוע, זאת בשבוע שבין התאריכים 25-31 לחודש אוגוסט 2013, בניגוד לסעיף 20 לחוק עבודת הנוער (יחידת עבירה אחת).

כתב האישום הוגש גם כנגד הנאשם (מר משה פישר), מי ששימש במועדים הרלוונטיים כמנכ"ל הנאשמת, כנושא באחריות של מנהל ונושא משרה, לפי סעיף 38 לחוק עבודת הנוער.

הנאשמים הודו בהעסקתם של הנערים, אך כפרו בעבירות המיוחסות להם בכתב באישום.

בפתח הדברים יצוין כי מצאתי לזכות מחמת הספק את המנכ"ל מכל העבירות שיוחסו לו בכתב האישום.

הרשעת הנאשמת בהעסקת הנערים בשעות לילה:

סעיף 1 לחוק עבודת הנוער מגדיר "נער" כדלקמן:

"(א) בחוק זה -

"ילד" פירושו - מי שעדיין לא מלאו לו 16 שנה;

"צעיר" פירושו - מי שמלאו לו 16 אך עדיין לא מלאו לו 18 שנה;

"נער" פירושו - ילד או צעיר;

סעיף 24 לחוק עבודת הנוער קובע כי:

"(א) נער לא יועסק ולא ירכול בלילה.

(תיקון מס' 8) תשנ"ה-1995

(ב) בסעיף זה, "לילה", לגבי ילד וצעיר שחוק לימוד חובה, תש"ט-1949, חל עליהם -

פרק זמן של 12 שעות שבין 20:00 ובין 08:00 ולגבי צעיר שחוק חינוך חובה,

תש"ט-1949, אינו חל עליו, פרק זמן של 10 שעות שבין 22:00 ובין 06:00.

ובסעיף 24א. לחוק עבודת הנוער נקבע:

"(א) על אף האמור בסעיף 24, מעסיק רשאי להעסיק צעיר עד שעה 24:00 בתקופת חופשת לימודים רשמית, ובלבד שאם ההעסקה הסתיימה אחרי השעה 23:00, המעסיק יחזיר את הצעיר לביתו בסיום העבודה, בעצמו או באמצעות אחר מטעמו."

במסגרת כתב האישום יוחסה כאמור לנאשמת עבירה של העסקת הנערים בשעות לילה בניגוד לסעיפים 24 ו-33א(2) לחוק עבודת נוער. זאת, בהתייחס לנערים העובדים, אשר שמותיהם צוינו בסעיף 3 לכתב האישום. המועדים שבהם הועסקו הנערים בעבודות לילה, עפ"י טענת המאשימה, הם בהתאם לטבלה שצורפה כנספח א' לכתב האישום ובהסתמך על דו"חות הנוכחות של הנערים מושא האישום הנ"ל (ר' מוצגים ת/19, ת/7).

אין חולק, כי במועדים הרלוונטיים (יולי 2013 עד פברואר 2014) העובדים היו "נערים" (מתחת לגיל 18), עפ"י ההגדרה שבסעיף 1 לחוק (ר' תמצית רישום ממרשם האוכלוסין מוצג ת/14, ר' גם עמ' 5 לפרוטוקול מיום 21.3.18 ש' 7).

בחקירת הנאשם ע"י חוקר המאשימה מיום 29.9.14 (ת/10) הוא נשאל:

"ש: אני מציגה בפניך שוב את המסמכים המסומנים כג. 1- כג. 33, הם דוחות הנוכחות שנמסרו לנו מחברתך. מבדיקת מסמכים אלו, עולה כי כלל העובדים מרשימת העובדים שבנספח ג' עבדו בכלל התאריכים המצוינים בנספח בשעות הלילה ובניגוד לחוק. תגובתך?

ת: נכון. בניגוד לנהלים."

גם בדיון ההוכחות מיום 8.7.18, הודה המנכ"ל:

"לשאלתך לפיה אני מסכים שמה שכתוב בכתב האישום לגבי הנערים העסקה בלילה זה נכון? אני משיב: נכון ובגלל זה רצינו לפטר את יהודית וביקשתי מרפי לפטר את יהודית."

הטענה שלי היא שאני כופר באשמה על מה שנעשה על ידי יהודית, אני לא כופר בעצם המעשה. אבל זה לא אשמה שלי." (עמ' 25 ש' 16-19)

גם מהנערים נגבו הודעות, ואלה אישרו כי הועסקו על ידי הנאשמת בשעות לילה כדלקמן:

הנער נתנאל פקאדו מסר: **"עבדתי בערך בין 3-4 ימים בשבוע, וכל משמרת הייתה משעה 15:00 ועד שעה 23:30" (ת/1 עמ' 1 ש' 11-12).**

הנער איאסו אלעד מסר כי שעות עבודתו היו משעה 15:00 עד 23:30 (ת/עמ' 1 ש' 10).

הנער וונדם יוסף מסר כי שעות עבודתו בטמפו היו: "משמרת צהריים מהשעה 16:15 עד 23:45 ומשמרת לילה משעה 19:00-07:00" ושעות העבודה בפולכד: "משמרת צהריים מהשעה 15:00-23:00 ומשמרת ערב מ-23:00 עד 07:00 בבוקר" (ת/עמ' 2 ש' 36-40).

הנער י ל מסר: "ב 14:30 יצאתי מהבית עד 23:30 חזרתי הביתה. פעם אחת עבדתי משמרת לילה ב-19:00 עד 07:00 בבוקר" (ת/עמ' 1 ש' 12-13).

עם זאת, צודקת באת כוח הנאשמים כי בנוגע להעסקתו של הנער יוסף וונדם בתאריכים 15.9.2013-16.9.13 (2 ימים), הרי שאין מדובר בעבודת "לילה" לאור סעיף 24א. (א) לחוק עבודת הנוער (לוח חופשות משרד החינוך לשנת הלימודים 2013-2014 צורף כנספח א לסיכומי הנאשמים, ר' גם הודעת הנער כי סופקה לו הסעה- ת/עמ' 2 ש' 44-45).

באשר לעבודתו של הנער אלעד איאסו בתאריכים 2.7.13-4.7.13, 20.7.13-24.7.13 ו- 11.8.13-13.8.13 (12 ימים), המדובר בעבודה רציפה בין השעות 23:30 עד 07:00 בבוקר; ולכן, הגם שמדובר בתקופה בה חלה חופשת לימודים רשמית, הרי שמדובר בעבודת לילה החל מהשעה 24:00 ואילך. (ת/סומן 532-534).

אשר לעבודתו של הנער יוסף וונדם בתאריך 3.2.2014: לא הוצג ע"י המאשימה דו"ח נוכחות לחודש זה, ולכן לא הוכחה יחידת העבירה בתאריך הנ"ל.

אשר לעבודתו של הנער י ל בתאריך 13.1.2014 ו-29.1.14, אין חולק כי עפ"י דו"ח הנוכחות שצורף (ת/סומן 450) הועסק הנער הזה בתאריכים אלו עד השעה 23:45, ולכן המדובר בעבודת לילה כהגדרתה בחוק.

בנסיבות אלה, הריני מרשיע את הנאשמת בעבירה של העסקה אסורה בעבודות לילה לפי סעיפים 24 ו-33 א(2) לחוק עבודת נוערבביצוען של 37 יחידות עבירה.

הרשעת הנאשמת בהעסקת הנער נתנאל פקאדו בשבת:

כאמור, המאשימה טוענת להעסקתו של הנער נתנאל פקאדו על ידי הנאשמת, בהיותו נער יהודי, בשבת (27-28 לחודש דצמבר 2013), בניגוד לסע' 21 לחוק עבודת הנוער (המדובר ביחידת עבירה אחת)

סעיף 21 לחוק עבודת הנוער קובע כי:

"(א) לא יועסק נער במנוחה השבועית.

(ב) (1) המנוחה השבועית של הנער היא לפחות שלושים ושש שעות רצופות ותכלול - לגבי נער יהודי - את יום השבת;

עפ"י דו"ח הנוכחות של הנער נתנאל פקאדו לחודש דצמבר 2013 (ת/סומן 563), עולה כי בתאריך 27.12.13 - יום

שישי, הועסק הנער בשעות 15:00-23:30 ובתאריך 28.12.13 - יום שבת, הועסק הנער בין השעות 15:00-23:30.

בנסיבות אלה, אין מנוס מלהרשיע את הנאשמת בהעסקת העובד בשבת.

זיכוי הנאשמת מעבירה של העסקה בשעות חריגות:

המאשימה טוענת כי הנאשמת העסיקה את הנער אלעד איאסו, בהיותו נער, יותר מ-8 שעות עבודה ליום וארבעים שעות עבודה לשבוע, זאת בשבוע שבין 25-31 לאוגוסט 2013, בניגוד לסעיף 20 לחוק עבודת הנוער (יחידת עבירה אחת).

סעיף 20 לחוק עבודת הנוער קובע:

"(א) לא יועסק נער יותר משמונה שעות עבודה ליום וארבעים שעות עבודה לשבוע.

(תיקון מס' 9) תשנ"ח-1998

(א1) על אף הוראות סעיף קטן (א), במקום עבודה שמותר בו לעבוד יותר מ-8 שעות עבודה ליום, לפי סעיף 5(א) לחוק שעות עבודה ומנוחה, תשי"א-1951, יכול שיועסק צעיר עד תשע שעות ליום עבודה, ובלבד ששבוע העבודה לא יעלה על 40 שעות עבודה.

(ב) ביום שלפני המנוחה השבועית וביום שלפני חג שהנער אינו עובד בו, בין על פי חוק ובין על פי הסכם או נוהג, לא יועסק נער יותר משבע שעות עבודה."

סעיף 22 לחוק עבודת הנוער קבוע לעניין הפסקות כי:

"(א) הועסק נער שש שעות עבודה ליום או למעלה מזה, תופסק עבודתו למנוחה ולסעודה, $\frac{3}{4}$ שעה לפחות, ובכלל זה תהיה הפסקה רצופה אחת של חצי שעה לפחות. ביום שלפני המנוחה השבועית וביום שלפני חג, ההפסקה היא של חצי שעה לפחות."

עפ"י דו"ח הנוכחות של הנער אלעד איאסו לחודש אוגוסט 2013 (ת/19 סומן 533), עולה כי הנער הועסק בתאריכים 25.8.13 עד 29.8.13 (ימים א-ה) בשעות 15:00 עד 23:30.

המדובר לכאורה בהעסקה של 8.5 שעות עבודה ליום, ו-42.5 שעות עבודה בשבוע.

עם זאת, בעדות שמסר לחוקרת המאשימה (ת/2- עמ' 2 ש' 28-29), אישר העובד כי נהג לקבל 45 דק' הפסקה במהלך יום העבודה. הגב' הדס טרנובן- מרכזת בכירה באגף התמ"ת אישרה, כי יש לנכות את זמני ההפסקות משעות העבודה (עמ' 5 ש' 16). על כן, בהפחתת זמן ההפסקה מכל משמרת בה עבד הנער בתאריכים אלה, יוצא כי הנער לא עבד מעבר למכסת השעות המוגדרות בסעיף 20 לחוק.

אשר על כן, אני מזכה את הנאשמת מהעבירה של העסקה בשעות חריגות, המיוחסת לה בכתב האישום.

היסוד הנפשי:

על פי סעיף 33 לחוק עבודת הנוער, העבירות נשוא כתב האישום, הן עבירות מסוג אחריות קפידה, שאין בצדן צורך להוכיח קיומו של היסוד הנפשי (ר' יעקב קדמי **על הדין בפלילים**, חלק א', עמ' 289 (2012)).

גם בע"פ 61082-01-15 משרד התמ"ת נ' הוד תדלוק ומסחר (מיום 10.3.16) נקבע לענין עבירות מסוג אחריות קפידה כי: **"משמעות הדברים היא כי מעצם הוכחת היסוד העובדתי של העבירה - קמה חזקה כי מתקיים גם היסוד הנפשי (עניין אוחנה), אלא אם הוכיח הנאשם כי עשה את כל הניתן לצורך מניעת העבירה (סעיף 22(ב) לחוק העונשין, שצוטט לעיל). המשיבים לא עמדו בנטל לסתור את החזקה, ולכן לא היה מקום לזכותם בגין אי התקיימות היסוד הנפשי."** (ר' גם דב"ע (ארצי) 9-8/ל מדינת ישראל - גרפופלסט בע"מ, פד"ע א' 93 (1970)).

מכאן, כי בעבירות נשוא כתב האישום על המאשימה להוכיח את קיומן של היסודות העובדתיים של העבירות בלבד, והנטל להוכיח כי עשתה כל שביכולתה להימנע מן העבירות, מוטל על כתפי הנאשמת. הנאשמת לא עמדה בנטל לסתור את החזקה, ולכן משהתקיימו היסודות העובדתיים של העבירה, כלומר, קיימת אחריות מוחלטת לנאשמת.

זיכוי הנאשם:

סעיף 38 לחוק עבודת הנוער קובע לענין אחריות נשוא משרה בתאגיד כי:

"(א) נשוא משרה בתאגיד חייב לפקח ולעשות כל שניתן למניעת עבירות כאמור בסעיפים 33, 33א, 33ב, 33ג ו-33ד בידי התאגיד או בידי עובד מעובדיו; המפר חובתו האמורה, דינו - קנס פי אחד וחצי מן הקנס הקבוע בסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין; לענין סעיף זה, "נשוא משרה" - מנהל פעיל בתאגיד, שותף, למעט שותף מוגבל, ופקיד האחראי מטעם התאגיד על התחום שבו בוצעה העבירה.
(ב) נעברה עבירה לפי סעיפים 33, 33א, 33ב, 33ג ו-33ד בידי תאגיד, חזקה היא כי נשוא משרה הפר חובתו האמורה בסעיף זה, אלא אם כן הוכיח כי נהג ללא מחשבה פלילית וללא רשלנות, ועשה כל שניתן כדי למלא את חובתו."

המטרה שביסוד הטלת אחריות פלילית על נשוא משרה בתאגיד, היא לתמרץ מנהלים בתאגידים לנקוט במשטר תאגידי שימנע ביצוע עבירות בתאגיד:

"נראה שעמדתו של המחוקק הנה, כי בהטלת אחריות פלילית כעין שילוחית בגין עבירת נשוא משרה קודמו המטרות החברתיות שהחוק בו מצויה עבירת נשוא המשרה בא להגשים. הטלת

אחריות פלילית כעין שילוחית על נושאי המשרה נועדה להמריץ אותם לנקוט אמצעים נאותים ולהבטיח כי יקוימו אמצעי זהירות על מנת למנוע ביצוע עבירות במסגרת התאגיד. היא גם באה להטיל אחריות על נושאי משרה בכירים, אשר קיימת הסתברות גבוהה כי היו מעורבים בביצוע העבירות של התאגיד, אך לא ניתן להוכיח זאת. אחריות זו היא מוחלטת וכעין שילוחית, שכן נושא משרה, המוכיח כי הוא לא ביצע את העבירה (לא באשר ליסוד העובדתי ולא באשר ליסוד הנפשי) שבגינה נמצא התאגיד אחראי, אינו משתחרר מאחריותו. עצם ביצוע אותה עבירה הוא תנאי מספיק לאחריות נושא המשרה, אלא אם כן הוכח, כי לא היה מודע לביצוע של אותה עבירה או לא התרשל באפשרו את ביצועה".

(ע"פ (עליון) 3027/90 חברת מודיעים בינוי ופיתוח בע"מ נ' מדינת ישראל, פד"י מה (4) 364 (1991)).

במקרה הנוכחי, שוכנעתי כי הנאשם לא היה מודע לביצוע של העבירות ו/או לא התרשל באפשרו את ביצוען באופן שיש לזכותו מאשמה.

הנאשם העיד כי בתקופה הרלוונטית הועסקו בנאשמת כ-1500 עובדים (עמ' 23 ש' 20, ר' גם עדות שלומי אלעזר-עמ' 18 ש' 14). הוכח כי מי שקיבלה את הנערים ושיבצה אותם לעבודה היא הגב' יהודית וונדס, אותה רכזת גיוס מסניף נתניה, שפעלה בניגוד לנהלים ולהנחיות, ובעקבות מעשיה גם פוטרה בסופו של יום. הנאשם גם העיד כי לא הכיר באופן אישי את אותה עובדת (עדות הנאשם- עמ' 24 ש' 1-16, עמ' 25 ש' 22-24, עמ' 27 ש' 21, עמ' 29 ש' 6, 9-11, 10/ש' 375-369, עדות מר רפי אלימלך- עמ' 19 ש' 13-15, עדות הגב' מיכל יוסף- עמ' 15 ש' 1-27).

הנאשם העיד ועדותו מקובלת עלי, כי בחברה נהגו להנחות את העובדים, בין היתר באשר לעמידה בהוראות חוקי העבודה. כך גם העידו עובדים נוספים בנאשמת. ההנחיות הועברו ע"י מחלקת הדרכה (ר' 10/ש' 14, 17, 21, 170, 198-200, עדות הנאשם- עמ' 27 ש' 13-22, עדות הגב' אינגה קנייבסקי- עמ' 11 ש' 20-23, עדות הגב' סיגלית ימין- עמ' 12 ש' 7-15, 21-29, עדות הגב' קרן שפירא- עמ' 13 ש' 12-24, עדות הגב' עדי נגר- עמ' 20 ש' 19-22, 26/ת- חקירת שלומי אלעזר, ש' 35-39, נ/2).

לאור האמור שוכנעתי, כי הנאשם לא התרשל ועשה כל שבאפשרותו, על מנת למנוע ביצוע של העבירות וכן לא היה מודע לביצוען.

אשר על כן, אני מזכה את הנאשם מהעבירות המיוחסות לו בכתב האישום, ולו מחמת הספק.

סוף דבר:

הנוסח הקודם:

לאור כל האמור לעיל, אני מזכה את נאשם 2 מן האישומים המיוחסים לו בכתב האישום. באשר לנאשמת 1- אני מזכה אותה מעבירה של העסקה בשעות חריגות לפי סעיף 20 לחוק עבודת הנוער, ומרשיע אותה בעבירה של העסקה בלילה על פי סעיף 24 לחוק עבודת הנוער (37 יח' עבירה), והעסקה בשבת לפי סעי' 21 לחוק עבודת הנוער (יח' עבירה אחת).

יקבע לטעוניהם לעונש ליום 6.11.18 בשעה 11:30.

ניתנה היום, א' חשוון תשע"ט, 10 אוקטובר 2018, במעמד הצדדים